

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ

І. В. Лук'янова,

*студентка напрямку "Прикладна статистика",
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

Анотація. У статті досліджується актуальність розв'язання проблеми безробіття в Україні в сучасних умовах. Проаналізовано дані Держстату України про кількість зареєстрованого безробітного населення, а також дані про рівень безробіття протягом 2010–2014 рр.

Ключові слова: безробіття, рівень безробіття, ринок праці, безробітне населення, зареєстроване безробіття.

Аннотация. В статье исследуется актуальность решения проблемы безработицы в Украине в современных условиях. Проанализированы данные Госстата Украины о количестве зарегистрированного безработного населения, а также данные об уровне безработицы в течение 2010–2014 гг.

Ключевые слова: безработица, уровень безработицы, рынок труда, безработное население, зарегистрированная безработица.

Abstract. In this article the problems of unemployment in Ukraine in the current economy conditions are analyzed and the concept of employment and principal reasons of unemployment are determined. It has been analyzed the statistics of the State Statistics Service of Ukraine about registered number of unemployed, as well as data on unemployment for 2010–2014. The most optimal steps to reduce unemployment are proposed.

Keywords: unemployment, unemployment rate, labor market, unemployed population, registered unemployment .

Тема безробіття набуває першорядного значення і є актуальною на сьогоднішній день, оскільки однією з корінних соціально-економічних проблем сучасного етапу розвитку української економіки та важливою характеристикою конкурентоспроможності ринку праці і є безробіття. Безробіття не може бути доцільним ні в соціальному, ні в економічному плані, адже його зростання створює низку труднощів: скорочується купівельна спроможність населення, бюджет втрачає платників податків, підприємство – персонал, порушує

стабільність в країні, сприяє початку для злочинів, підвищується процес вимушеної трудової міграції тощо[1].

На сучасному етапі розвитку суспільства, проблема безробіття в Україні відображається у поглибленій бідності та соціальній нестабільності, порушенні рівноваги з боку попиту і пропозиції, зростанні злочинності, недовикористанні суспільних ресурсів.

Метою статті є дослідження стану безробіття в Україні, аналіз його основних проблем та наслідків.

Безробіття – це незайнятість певної частини економічно-активного населення внаслідок об'єктивних причин (процесів), притаманних ринковій економіці, таких як: циклічність розвитку економіки, високі темпи модернізації виробництва, дія закону народонаселення та ін. Безробіття, що наступило внаслідок об'єктивних причин, примушує суспільство забезпечувати тих громадян, які залишилися без роботи не зі своєї вини і не за власним бажанням. Безробітними визнаються громадяни працездатного віку, які через відсутність роботи не мають заробітку або інших передбачених законодавством доходів і зареєстровані у державній службі зайнятості як такі, що шукають роботу, готові та здатні приступити до підходящої роботи.

Кількість зареєстрованих безробітних в Україні на грудень 2014 року становила 512,2 тис. осіб [2]. Національний форум профспілок України наголошує, що реальний рівень безробіття більш ніж у два рази відрізняється від офіційної статистики зайнятості, оскільки остання не враховує такі групи: тих, хто перебуває у вимушених відпустках; молодіжне безробіття; проблема безробіття серед людей старшого віку; працівників, які вимушено працюють неповний робочий день або тиждень; тих, що працює без офіційного оформлення; тих, які не реєструються у службі зайнятості; тих, хто перебуває на заробітках за кордоном.

За даними Державної служби статистики [2], рівень безробіття за період 2010–2014 рр. унаслідок впливу різноманітних економічних чинників істотно змінювався. Найменша кількість безробітних була у 2011 р. і становила 482,8 тис. осіб, а найбільша мала місце у 2010 році –544,9 тис. осіб. При цьому кількість зареєстрованих безробітних мала коливальний характер.

Із даних табл. 1 ми бачимо, що в грудні 2014 р. порівняно з груднем 2010 р. рівень безробіття знизився на 32,7% [2]. Кількість осіб, які отримують допомогу з безробіття, знизилася на 2,9 тис., а середній розмір допомоги на одного безробітного збільшився на 451,9 грн.

Таблиця 1

**Показники зареєстрованого безробіття в Україні в 2010 та 2014 рр.,
на кінець звітного періоду**

Показники	Грудень 2010 р.	Грудень 2014 р.	Відхилення
Усього зареєстровано безробітних (тис. осіб)	544,9	512,2	-32,7
Отримують допомогу з безробіття (тис. осіб)	411,3	408,4	-2,9
Середній розмір допомоги на одного безробітного (грн)	780,1	1232	451,9

Рівень безробіття є досить диференційованим за окремими регіонами України, що демонструє табл. 2 (за даними [2]). Видно, що найвищий рівень зареєстрованого безробіття характерний для таких областей, як Донецька, Львівська та Харківська. Найнижчі рівні безробіття мають місце у Чернівецькій, Закарпатській та Волинській областях. Враховуючи демографічну ситуацію, яка склалась в Україні, можна передбачити, що за таких рівнів створення нових робочих місць і природного приросту населення безробіття в регіонах у майбутньому набуде ще більшої гостроти [3].

Таблиця 2

**Середні річні показники зареєстрованих безробітних за регіонами
України в 2014 році**

Регіон	Усього, тис. осіб	У % до економічно активного населення працездатного віку
Україна	458,6	2,4
Вінницька область	23,9	3,4
Волинська область	11,4	2,6
Дніпропетровська область	32	2,1
Донецька область	33,5	1,8
Житомирська область	18,8	3,5
Закарпатська область	9,7	1,8
Запорізька область	23,5	2,9
Івано-Франківська область	15,9	2,8
Київська область	17	2,2
Кіровоградська область	16,7	4
Луганська область	18,8	2
Львівська область	24,1	2,2
Миколаївська область	16,5	3,1
Одеська область	12,8	1,2

Полтавська область	23	3,5
Рівненська область	16,8	3,5
Сумська область	16,6	3,3
Тернопільська область	15,2	3,4
Харківська область	26,4	2,1
Херсонська область	11,8	2,4
Хмельницька область	16,1	2,9
Черкаська область	21,6	3,8
Чернівецька о область	9,4	2,6
Чернігівська область	14,4	3,1
м. Київ	12,7	0,9

Оскільки головною причиною безробіття є незбалансованість пропозиції і попиту робочої сили, потрібно втілювати в життя активну політику, що складається із заходів, спрямованих на:

- а) збільшення попиту на робочу силу з боку як державного, так і приватного секторів економіки;
- б) вдосконалення процесу працевлаштування;
- в) підвищення конкурентоспроможності робочої сили та забезпечення її відповідності пропозиції робочих місць.

Завдяки цьому можна запропонувати заходи щодо зниження рівня безробіття в Україні, а саме:

- створення нових робочих місць за рахунок взяття кредитів для технічного переобладнання і розширення підприємств;
- надання державою пільгових кредитів для розвитку виробництва;
- забезпечення службами зайнятості перенавчання або підвищення кваліфікації кадрів відповідно до потреб галузей, що розвиваються;
- створення центрів навчання молодих людей за найбільш затребуваними спеціальностями на ринку праці;
- приєднання України до міжнародного ринку праці;
- забезпечення сприятливих умов для розвитку малого бізнесу та підприємницької діяльності безробітних;
- проведення спеціальних ярмарків вакансій спільно з навчальними закладами з метою працевлаштування випускників тощо [4].

Отже, впроваджуючи запропоновані заходи, можна буде досягнути збільшення кількості працевлаштованого населення, зменшення рівня безробіття і, як наслідок, загального покращання соціальної та економічної ситуації в країні.

Список використаних джерел

1. Ульяницька О. В. Проблеми безробіття і трудова міграція українців / О. В. Ульяницька // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 8. – С. 167–172.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Лопатіна К. А. Стан та напрями ліквідації проблеми безробіття в Україні / К. А. Лопатіна // Управління розвитком. – 2011. – № 16 (113). – С. 85–86.
4. Соколова Т. М. Структура зайнятості та безробіття: проблеми та тенденції / Т. М. Соколова // Україна: аспекти праці. – 2010. – № 2. – С. 7–11.